

OBLICI OKUPLJANJA KOMUNISTA

Pukovnik Boško RODIĆ

Savez komunista je kadrovska partija, marksističko-lenjinističkog tipa, što je izraženo i u Statutu. Osnovna organizacija je temelj u strukturi Saveza, a svaki član je, između ostalog, obavezan »da aktivno učestvuje u radu svoje organizacije« uz istovremeno pravo »da svoj stav i poglede na sva pitanja društvenog razvitka slobodno iskaže i brani u organizacijama Saveza«. Prema tome, osnovna organizacija se ne može zameniti ni isključiti nikakvim drugim formama okupljanja i organizovanja komunista; upravo ona može konkretno da prati delovanje komunista na sprovođenju politike SKJ i da neposredno utiče na svakog pojedinog člana ne samo u pogledu njegove društvene i političke aktivnosti, već i na izgrađivanju lika komunista u skladu sa moralnim normama zasnovanim na marksističkoj ideologiji. To se osobito ispoljilo u sprovođenju pisma Izvršnog komiteta.

Međutim, praksa je pokazala da osnovna organizacija, s obzirom na svoje mesto i delokrug rada, nije u mogućnosti da dovoljno svestrano zahvata, sagleda i oceni svu onu problematiku sa kojom se komunisti susreću i bave, niti da dovoljno široko uopšti sva iskustva iz njihove svakodnevne aktivnosti i zadovolji interesovanje i potrebe komunista. Pogotovo to nisu mogle po broju članova male osnovne organizacije, koje su usitnjavale političku akciju komunista i čiji je rad, zbog toga, patio od praktikizma. Malobrojnost i sastav članstva u ovakvim organizacijama su, takođe, otežavali da u njima dođe do izražaja demokratizam i borba mišljenja.

U Statutu usvojenom na VII kongresu i u referatu druga Rankovića razrađeni su i drugi oblici okupljanja komunista, a posebno je naglašena uloga aktiva kao pogodne forme za mobilizaciju članova SK, radi pokretanja određenih pitanja, ujednačavanja gledanja i razjašnjavanja izvesnih problema. Kada su u JNA formirane osnovne organizacije iz više formacijskih jedinica, došla je do izražaja, jače nego ranije, potreba da se ovakvi aktivni, kao oblici za okupljanje i organizovanje komunista, stvore i u armiji. No, u vezi sa ovim u praksi je bilo različitih, čak i suprotnih mišljenja, tako da je u nekim organizacijama stvoreno mnogo aktiva, u nekim daleko manje, a negde ih uopšte nije bilo. Jasno je da aktivni ne mogu da preuzmu ulogu osnovne organizacije, a treba ih stvarati tamo gde se, iz bilo kojih razloga, ne može dovoljno ispoljiti uticaj osnovne organizacije; znači treba ih stvarati u određenim slučajevima (npr. na raznim kraćim kursevima, kada su jedna ili više jedinica privremeno izdvojene na nekom zadatku i sl.).

Dalji oblik okupljanja komunista, koji se u nas uspešno primenjuje, jesu redovne konferencije. One se u armiji održavaju po pukovima, divizijama i sličnim jedinicama i ustanovama i na njima se, pored biranja rukovodstva, razmatra rad organizacija SK u dužem periodu i širem delokrugu i sumiraju iskustva. To je oblik rada koji omogućava

da se celovitije i svestranije analizira uloga komunista i tako nadomesti ono što objektivno ne može dati osnovna organizacija. U pripremi i održavanju konferencija uspešno se koristi obilje iskustava, što doprinosi njihovom uspehu.

Zanimljiva su iskustva i iz prakse, koja se sve više primenjuju, da pukovski i komiteti ravni njima povremeno neposredno razgovaraju sa članovima SK, radi razmene mišljenja o određenim pitanjima, dogovora za rad, prenošenja stavova viših rukovodstava, itd. Pošto su iskustva novija, zaslužuju da im se pokloni veća pažnja. Sve se redovnije održavaju i skupovi komunista po jedinicama, komandama i ustanovama, zatim iz više jedinica u jednom garnizonu, negde posebno sa komunistima — starešinama, a posebno sa vojnicima — zavisno od toga kakav je konkretni cilj skupa. Organizuju ih i pripremaju pukovski i komiteti ravni njima. Premda im nije svuda pridavan podjednak značaj, oni su se pokazali kao vrlo pogodna forma za mobilizaciju i aktiviranje komunista, ukoliko je njihovoj pripremi poklonjena dovoljna pažnja. Uspeh je bio utoliko bolji, ukoliko je organizator postavio određeniji cilj skupa, izabrao pogodan momenat za njegovo održavanje, odredio karakter i broj pitanja koja će biti na dnevnom redu, predvideo učesnike i izvršio ostale pripreme radnje. Najbolji je bio uspeh kada se razmatralo jedno najaktuelnije pitanje, uz prethodno dobro izvršenu pripremu (moglo je biti odabrano iz okvira neposrednog značajnijeg zadatka koji predstoji ili posvećeno informisanju o važnim političkim događajima, aktuelnim pitanjima i sl.). Ovakvi skupovi komunista omogućuju neposredniji dodir članova i rukovodstava SK, brže i potpunije prenošenje stavova, direktiva i zadataka, a samim tim i bržu mobilizaciju i aktiviranje komunista, pri čemu se ne umanjuje značaj i uloga osnovne organizacije, koja ima najviše mogućnosti da neposredno prati i podstiče aktivnost komunista i u ostvarivanju odluka i zaključaka skupa.

Povremeni seminari sa sekretarijatima osnovnih organizacija, posebno nakon njihovog izbora, kao i sa komitetima, vrlo su korisni za razmenu iskustava i mišljenja o mnogim osnovnim pitanjima iz rada organizacije SK u JNA: mestu osnovne organizacije, sekretarijata i komiteta, metodu rada i sl. Najuspešniji su kada se na njima razmatra vlastita neposredna praksa i iz nje izvlače pouke. Oni omogućavaju da se u širem partijskom aktivu puka, komande i ustanove prodiskutuju najvažnija pitanja iz rada partijske organizacije u vezi sa problematikom u njenom delokrugu i ujednače ocene i mišljenja. To je snažna osnova za jedinstvo akcije komunista i unapređenje sadržaja i metoda rada osnovnih organizacija i komiteta, što je potvrdila i dosadašnja praksa.

Mnoga rukovodstva, a povremeno i osnovne organizacije (naročito u pripremi godišnjih konferencija), angažuju veći broj iskusnijih komunista za proučavanje određenih problema, pitanja i pojava sa ciljem da se dođe do podataka i ocena putem studiranja neposredne prakse, dodira i diskusija sa što širim krugom komunista, naročito onih koji su u to najbolje upućeni. S jedne strane, time se u radu rukovodstva, odnosno organizacija SK, bolje aktiviraju i koriste mnogi sposobni drugovi, koji svojom zrelošću i iskustvom mogu mnogo više doprineti

od onoga što se od njih zahteva u osnovnoj organizaciji, a, s druge, stvara se mnogo povoljnija mogućnost da se bolje, svestranije i realnije oceni rad i stanje koje se razmatra i preuzmu adekvatnije mere. Proširene sednice komiteta i opunomoćstava, pogotovu ako im prisustvuju i drugovi koji se funkcionalno bave pitanjem koje je na dnevnom redu, imaju veće mogućnosti da analizama i odlukama bolje odraze stvarno stanje i potrebe. To je vrlo važan uslov da organizacije i komunisti prihvate i što uspešnije sprovedu zaključke rukovodstava SK.

Ovi i drugi oblici okupljanja komunista doprinose stvaranju čvršćeg akcionog jedinstva u organizacijama SK. Njihova krajnja svrha nije diskusija koja nikoga ni na šta ne obavezuje, već priprema komunista, primanje obaveza i dogovor za akciju. Oni ne umanjuju značaj sastanaka osnovnih organizacija i rukovodstava, već dopunjuju ono što oni komunistima, iz objektivnih razloga, ne mogu dati.